

Accés a la Documentació de les Corts Valencianes

María José Cubells

Arxivera de les Corts Valencianes

No té gens de sentit conservar documentació si no és per a possibilitar-hi després l'accés. Aquesta és la destinació primordial de la informació continguda en els arxius des de la nit dels temps. Així ocorre en les Corts Valencianes i, per tant, tots els treballs considerats arxivístics, com ara la classificació, l'ordenació, la descripció i la difusió del nostre patrimoni documental tenen com a objectiu fonamental satisfer les necessitats d'informació de la cambra per a una gestió administrativa i parlamentària correcta, per a atendre els drets de les persones físiques i jurídiques, públiques o privades, i per a facilitar la informació i la documentació necessàries als investigadors. Aquest article, doncs, intenta descriure com les Corts asseguren l'accés a la documentació de l'arxiu i en procura la disponibilitat.

Accés a la informació en les Corts Valencianes

Les fonts d'informació externes a la cambra són múltiples, no exclusives i habitualment de lliure accés. Ens referim amb això al que s'ha considerat *informació creativa*⁽¹⁾, normalment recollida en monografies i publicacions periòdiques, i de la qual s'ocupa la Biblioteca de les Corts, i als textos legals, normatius, jurídics i d'activitat d'altres parlaments analitzats pel Servei de Documentació de les Corts, aplegats, inicialment, en els butlletins oficials i, després, en els reportoris de legislació i jurisprudència.

Però a més a més cal indicar que els parlamentaris valencians tenen d'altres opcions per a accedir als arxius d'altres administracions públiques. Segons consta en l'article 37.6.f de la Llei 30/1992⁽²⁾ aquest accés es regirà per disposi-

cions específiques, que en el cas de les cambres no són sinó els reglaments parlamentaris. Aquests, redactats pràcticament en paral·lel i seguint el model de les Corts Generals, reconeixen dues possibilitats en concret que permeten als diputats conèixer informacions i exercir la seua activitat de control:

- Els diputats, previ coneixement del seu grup parlamentari, tenen la facultat de sol·licitar, de les administracions públiques de la Generalitat, les dades, els informes o els documents que posseeixen aquestes mitjançant la Presidència de les Corts (article 9è del Reglament de les Corts Valencianes)⁽³⁾.
- Les comissions parlamentàries podran demanar la informació i la documentació que necessiten al Consell mitjançant la Presidència de les Corts (article 42.1.1 del RCV), i sol·licitar tant a l'administració de l'estat com a la local que es dignen a proporcionar informació i documentació

sobre matèries d'interès per a la Comunitat Valenciana (article 42.3 del RCV)⁽⁴⁾.

A més a més, els diputats i els grups parlamentaris obtenen informació en plantejar iniciatives parlamentàries adreçades al Consell, com ara preguntes, interpellacions o sessions informatives, que, alhora, generaran expedients que poden consultar tant els diputats que les formulen com d'altres.

La informació *interna o corporativa* és la que podem trobar a l'Arxiu, com a qualsevol institució. Tot seguit analitzarem la manera d'accedir-hi.

Accés a la documentació del sistema arxivístic de les Corts Valencianes

Aquesta documentació, a la qual es referirem a partir d'ara, té tres característiques que la diferencien. És interna, previsible (generalment) i la tramitació corresponent es troba regulada molt detalladament. Tanmateix, el gran handicap és que encara no s'hi ha regulat específicament l'accés.

Què

Seguint la normativa vigent, entenem que *document* és qualsevol font d'informació, de qualsevol edat, en llenguatge textual, gràfic, sonor, en imatge o audiovisual, natural o codificat, en qualsevol suport material, incloent-hi expressament els informàtics, exclosos els exemplars no originals d'edicions. A més a més, segons la Llei 4/1998⁽⁵⁾, aquests documents de les Corts formen part del patrimoni documental valencià. Si ha de ser *document d'arxiu* o no, ja no es decideix unilateralment i a posteriori, sinó que ho sabem en naixer el document, ja que quan estudiem col·legiadament les sèries documentals, tipifiquem quina és la durada de cada document/expedient i definim les fases del cicle de vida que hi correspon, que són distintes per a cada sèrie. Fins ara, s'ha valorat que les iniciatives parlamentàries són de conservació permanent⁽⁶⁾, i la documentació dels òrgans es conside-

ra documentació essencial: és a dir, aquella indispensable per al funcionament de les Corts Valencianes i que ens garantiria la continuïtat de les activitats parlamentàries després d'algun tipus de desastre.

Qui

Poden accedir a la documentació custodiada en qualsevol de les fases del sistema arxivístic (arxiu de gestió o Arxiu Central):

- Els diputats i els exdiputats de les Corts Valencianes.
- Els parlamentaris de l'Estat espanyol, tant de les Corts Generals, com dels parlaments autonòmics i les institucions de la Unió Europea.
- El personal administratiu de les Corts Valencianes.
- El personal acreditat dels grups parlamentaris.
- Els representants dels mitjans de comunicació acreditats en la cambra.
- Les institucions i els organismes públics.
- Els arxius, especialment els parlamentaris, i aquells amb els qual s'han subscrit acords de col·laboració.
- Investigadors que hagen obtingut l'acreditació corresponent.
- Persones interessades en una tramitació.

Encara que no és el moment de fer-ne un estudi estadístic, podem dir que destaquen dos tipus d'usuaris: d'una banda, el personal administratiu de les Corts Valencianes (sobretot del Departament de Personal i el Departament de Gestió Parlamentària) sol·licitant documentació administrativa i parlamentària en modalitat de préstec, i, de l'altra, els diputats, normalment a través del personal dels grups parlamentaris, sol·licitant còpies de documentació o dossiers d'informació elaborada en l'Arxiu, com veurem. D'altra banda, la Secretaria General (lletat major), amb accés a tota la documentació de la cambra, és usuari permanent.

A quina documentació s'hi pot tenir accés?

En principi, no hi ha gaires restriccions sobre el conjunt de tipologies documentals que conformen el quadre de classificació de les Corts, a banda de les que hi ha disposades en la legislació vigent⁽⁷⁾. En part, pel principi de

transparència, i el de publicitat de la majoria d'activitats que es desenvolupen en la cambra: molts dels documents es publiquen en el *Butlle - tí Oficial de les Corts Valencianes* (BOCV) i en els diaris de sessions (del Ple i de les comissions). Tanmateix, cal tenir criteris clars per a la resta de sèries, o per la part d'un expedient que no es fa pública, ja que, normalment, l'usuari sol·licita tot l'univers d'informació que hi haja disponible sobre un mateix tema, i això comporta facilitar-li distints tipus de documentació interna.

Només es declara expressament en el Reglament el secret sobre els treballs i les sessions de les comissions de l'Estatut del diputat i de govern interior (article 60.3 del RCV). D'altres sessions de comissions ho poden ser quan ho acorde la majoria absoluta dels membres. Els acords adoptats en sessions secretes del Ple, la Diputació Permanent o les comissions es publicaran en el Diari de Sessions de les Corts Valencianes llevat que la Mesa de les Corts en decideisca el caràcter reservat (article 92.2 del RCV). De les comissions d'investigació, malgrat que tracten assumptes "d'interès públic per a la Comunitat Valenciana", només se'n publiquen les conclusions aprovades pel Ple, i els vots particulars rebutjats si ho demana el grup parlamentari proponent, i no els documents de treball, que podrien ser el material més útil per als investigadors. Per tant, com a norma general, només els integrants d'aquests òrgans poden consultar la documentació que produeixen quan es declara restringida. L'accés per la resta d'usuaris no autoritzats requerirà una autorització prèvia d'una comissió de valoració.

L'accés a la *documentació original*⁽⁸⁾ està subordinat a què no es pose en perill la seua conservació, que cal atendre ja, atesa la utilització en alguns moments de paper reciclat de pèssima qualitat, encara que els documents més antics de les Corts tenen 20 anys. En conseqüència, la persona responsable de l'Arxiu pot denegar la consulta dels originals, sense perjudici de la possibilitat d'accedir a la informació mitjançant les reproduccions de què s'ha dotat l'Arxiu.

Quant a la *documentació amb dades de caràcter personal*, la cambra s'atén a la Llei orgànica 15/1999, que protegeix aquestes dades. La Mesa de les Corts Valencianes va aprovar un acord⁽⁹⁾

que regula els fitxers de dades amb caràcter personal de la institució. Una documentació molt sol·licitada pels investigadors són dades personals dels diputats. Només se'n faciliten dades estadístiques, i les que els diputats autoritzen personalment mitjançant un formulari al principi de la legislatura, o en prendre possessió de l'escó. Els funcionaris i el personal al servei de la cambra té lliure accés al seu expedient personal. Aquests no seran accessibles al públic sense consentiment exprés de l'afectat o fins que n'haja transcorregut el termini legal.

Quant / On

L'horari de consulta en sala sempre té una durada mínima de cinc hores diàries. A més a més, el servei està atès sempre que hi ha sessions plenàries i de comissions.

En la zona de treball de l'Arxiu Central s'han habilitat llocs de consulta per als usuaris. La consulta d'expedients no transferits també s'efectua en aquesta mateixa zona de treball, atès que els arxius de gestió no disposen d'un espai habilitat de manera específica. El que es fa és traslladar l'expedient que ha sol·licitat l'usuari provisionalment a l'Arxiu Central⁽¹⁰⁾. Aquests casos són cada vegada menys freqüents, ja que el temps de permanència en les oficines és molt reduït, segons el calendari de transferències establert, sobretot per a la documentació parlamentària.

La consulta de la documentació en altres despatxos dins el recinte de les Corts, l'ha d'autoritzar el lletrat major, i només la Mesa de les Corts Valencianes pot autoritzar l'eixida de documentació ingressada en l'Arxiu fora de la institució⁽¹¹⁾.

D'acord amb els criteris derivats tant de la naturalesa de l'òrgan sol·licitant, com de la urgència en la realització dels treballs parlamentaris, correspon al lletrat major, en cada cas, l'establiment de les prioritats en l'accés a la documentació de la cambra.

Com: modalitats d'accés

Normalment, els usuaris es dirigeixen directa-

ment a l'Arxiu Central, ja que no coneixen l'estat de la tramitació. És aquest l'únic servei de la cambra que pot informar on i com consultar o reproduir la documentació interna de les Corts Valencianes. L'accés és quasi sempre presencial, perquè encara no s'ha incorporat a la web institucional la possibilitat d'accedir a la documentació interna (només textos publicats). En breu, s'incorporaran els elements de descripció vàlids per a recuperar la informació. Mentrestant, s'accepten i es resolen també les sol·licituds telefòniques i per correu electrònic.

a) Mitjançant consulta en les instal·lacions de l'Arxiu

L'únic requisit formal és omplir un formulari de consulta per a cada unitat documental, i no consultar més de dos expedients a la vegada, ni per més d'una persona. S'han de seguir els procediments establerts, ja que durant la consulta, els usuaris són responsables de la integritat dels fons documentals. L'accés als dipòsits, per tant, està reservat únicament al personal de l'Arxiu, o a les visites autoritzades acompanyades.

Quant a la *documentació electrònica*, a pesar dels només 20 anys de funcionament de la institució, ens trobem, com a tot arreu, davant un camp ampli, divers i canviant. Atesa la ràpida obsolescència de molts d'aquests documents i bases de dades, s'han imposat les migracions, els canvis de suport i l'actualització de la versió o del programari. Tanmateix, en un suport o en un altre, d'una manera o de l'altra, la documentació enregistrada sempre està accessible per als usuaris. A més, el departament està dotat tècnicament per a poder llegir tots els tipus de suport que hi ha a les Corts: digital, electrònic, microforma, etc.

b) Mitjançant còpies

La reprografia és percentualment el procediment més sol·licitat en les Corts, i que ha estat promogut tant pels usuaris com per l'Arxiu, per dos motius essencialment: en primer lloc, s'evita la manipulació d'originals, sobretot actes d'òrgans i antecedents de projectes de llei, i d'altra banda, és més còmode per a l'usuari perquè rep al seu lloc de treball ràpidament i eficaçment una còpia compulsada de la documentació que necessita. A més a més, no hi ha taxes per a cap tipus d'usuari, ja siga intern o extern.

El procediment és ben senzill, ja que l'usuari autoritzat només ha d'emplenar el formulari si ho sol·licita de forma presencial, o donar les dades necessàries per telèfon o per correu electrònic⁽¹²⁾. El personal de l'Arxiu és l'únic autoritzat per a fer reproduccions dels documents, en qualsevol suport. Qualsevol criteri de restricció o accessibilitat afecta igualment la reproducció dels documents a què es refereixen. En cas que per l'antiguitat, qualitat o estat del suport, o difícil manipulació ho aconsellen, l'Arxiu pot restringir-ne les reproduccions, però sempre proposa la solució més adequada per a satisfer la demanda, incloent-hi el recurs a d'altres tècniques de reproducció distintes a la sol·licitada.

Està prohibit fer còpies dels instruments de descripció (els drets de propietat intel·lectual corresponen a les Corts) i reproduir sèries completes. Tampoc no es poden reproduir còpies subministrades per l'Arxiu sense autorització, i sempre s'hi ha de fer constar la procedència dels documents.

A banda del servei de reproducció mitjançant còpies simples, l'Arxiu de les Corts facilita, amb el vistiplau de la direcció de l'Àrea Administrativa i Parlamentària (de la qual depèn orgànicament), còpies compulsades per l'arxivera i certificacions signades pel lletrat major.

Quant a la documentació audiovisual, són els tècnics de registre i so, que se n'encarreguen del manteniment i la manipulació, qui també en duen a terme les reproduccions. Es tracta fonamentalment de l'enregistrament en àudio i vídeo de les sessions de Ple i comissions, i del seguiment informatiu de les activitats parlamentàries. S'envia d'ofici una còpia de les de Ple a cada grup parlamentari, i una còpia a la Presidència de la Generalitat, mitjançant la Subsecretaria del Secretariat del Govern i de Relacions amb les Corts. Tanmateix, molts diputats sol·liciten una còpia de les seues intervencions, sol·licituds adreçades al lletrat major i que són canalitzades als tècnics que efectuen les còpies. El diputat es compromet a no fer ús de la còpia facilitada per a emissió, reproducció en actes públics, conferències, campanyes electorals, etc.⁽¹³⁾

La persona que obté autorització per a fotografiar documents de l'Arxiu, ha de lliurar un exemplar de la reproducció.

c) En modalitat de préstec

El préstec només es preveu per a les unitats administratives productores de la documentació, per a facilitar-ne la consulta i agilitar els tràmits administratius i parlamentaris i la presa de decisions. Mentre dura el préstec, la unitat sol·licitant és la responsable de la integritat del document prestat.

d) Sol·licitud d'informació sense la consulta directa de la documentació

Aquesta modalitat s'ha afegit als clàssics serveis d'arxiu per les necessitats que ha evidenciat la pràctica amb els usuaris, que sol·liciten cada vegada més la informació ja processada. Es tracta d'estalviar la fase de consulta, per falta de temps, de recursos o dificultat d'interpretació de les dades. En alguns casos és gairebé una imposició, ja que en alguns documents i alguns expedients figuren dades no consultables i altres que sí que ho són. Per tal d'evitar les molestes còpies parcials, s'ofereix l'alternativa d'extractes on figuren només les dades accessibles segons la categoria d'usuari.

Les sol·licituds d'informació algunes vegades es resolen telefònicament o personalment amb una data o unes dades concretes. Tanmateix, en la majoria d'ocasions comporten l'elaboració d'un dossier complet, bé per a una tramitació extraordinària en la cambra, bé per a un usuari, intern o extern, que sol·licita tota la informació disponible sobre un tema determinat. En ambdós casos representa una intensa recerca d'iniciatives parlamentàries, documentació lliurada a la cambra en compliment d'alguna norma, documentació dels òrgans parlamentaris, publicacions oficials, etc. Altres vegades s'elabora una llista, un informe, un llistat d'ordinador, un gràfic, un quadre estadístic o qualsevol altra forma sol·licitada.

Aquestes, en definitiva, són les formes en què hem pogut apropar l'Arxiu, és a dir, la documentació que hi conté, al major univers d'usuaris possible, per tal de pal·liar la "insuficiència d'informació que encara pateixen les cambres parlamentàries"⁽¹⁴⁾, i apropar-la tant als ciutadans per a exercir els seus drets, que orientaran normalment a satisfer els seus interessos particulars, als diputats, interessats a exercir les funcions que els han estat assignades. Nous mitjans i noves eines facilitaran l'accessibilitat a uns usuaris cada vegada menys presencials en els arxius.

Bibliografia

- Álvarez Rico, Manuel; Álvarez Rico, Isabel, «Derecho de acceso a los archivos y registros administrativos en la nueva Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común», en *Revista de Administración Pública*, 134. Maig-agost 1994.
- Cano Bueso, Juan. *El derecho de acceso a la documentación de los diputados en el ordenamiento parlamentario español*. Congrés dels Diputats, 1996.
- Del Valle Pascual, Juan Manuel, «Acceso a los registros y archivos de la Universidad», en *Actualidad Administrativa*, 38 (16 a 22 de octubre de 2000).
- Roberge, Michel. *La gestión dels documents administratius*. Diputació de Barcelona, 1993.

Notas

- (1) La distinció que farem sobre els diferents tipus d'informació a què es pot accedir en les Corts Valencianes, per tal d'acotar què són documents d'arxiu, està basada en la que va fer el professor Cruz Mundet en la seua intervenció en les II Jornades Parlamentàries de l'Assemblea de Madrid, el 29 i 30 d'octubre de 2001. Les actes estan en procés d'edició.
- (2) Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.
- (3) Reglament de les Corts Valencianes (RCV) aprovat el 30 de juny de 1994.
- (4) Aquestes possibilitats de l'article 42 del RCV estan basades en el dret reconegut en l'article 109 de la Constitució Espanyola per a les Corts Generals.
- (5) Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, de Patrimoni Cultural Valencià. Articles 75 i 76.
- (6) Decisió revisable en l'actualitat, atesa la multiplicitat de suports i fonts on es troben reproduïts aquests documents.
- (7) Llei 30/92 estatal, i 4/98 de la Generalitat Valenciana, ja esmentades, i Llei 16/1985, de 25 de juliol, de Patrimoni Històric Espanyol, a més a més de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, i el desplegament d'aquesta.
- (8) Normalment es consulta la documentació en paper, majoritària en les Corts a pesar de les noves tecnologies, algun disquet i CD-ROMs de la documentació lliurada pel Consell i la Sindicatura de Comptes.
- (9) Acord de la Mesa de les Corts Valencianes 838/V, de 26 de juliol de 2000.
- (10) Per exemple, és el cas de les respostes del Consell a les preguntes dels diputats, que inclouen annexos que no es publiquen, i s'han de consultar *in situ*.
- (11) Per a una exposició, per exemple. Per a d'altres assumptes, com ara un de judicial, s'ha imposat el sistema de la còpia certificada, per tal d'evitar la desaparició de documentació original.
- (12) Esperem que en breu s'incorporaran els formularis en la web de l'Arxiu.
- (13) Segons Acord de Mesa de les Corts Valencianes 332/I, de 21 de maig de 1985.
- (14) Cano Bueso, Juan. Veure bibliografia.

